

Besloten ruimten

Onder besloten ruimten worden ruimten verstaan die onder normale omstandigheden van de omgeving zijn afgesloten. Veel besloten ruimten moeten regelmatig worden betreden, bijvoorbeeld voor inspecties, reparaties, of schoonmaak- en onderhoudswerkzaamheden (onder andere lassen, snijden).

Besloten ruimten worden vaak gekenmerkt door: beperkte bewegingsruimte, geen of weinig daglicht en slechte verlichting, geen of weinig ventilatie, kans op zuurstoftekort, mogelijke aanwezigheid gevaarlijke stoffen, beperkte toegankelijkheid en weinig vluchtmogelijkheden.

In besloten ruimten kan een gevaarlijke atmosfeer aanwezig zijn of door werkzaamheden ontstaan. De gevaren die daarbij optreden zijn verstikking, bedwelming, vergiftiging en brand- en explosiegevaar.

Voorbeelden van besloten ruimten zijn: kelders, installatieruimten, kruipruimten onder vloeren, ketels en opslagreservoirs, rioelstelsels en pijpleidingen.

Welke beroepen hebben te maken met besloten ruimten?

- ➔ [Loodgieter](#)
- ➔ [Monteur CV en klimaatbeheersing](#)
- ➔ [Ovenbouwer](#)
- ➔ [Rioelreparateur](#)

Wat zegt de wet- en regelgeving?

Wettelijke verplichtingen

Arbobesluit: Hoofdstuk 2 afdeling 5 Bouwproces: Artikel 2.28 Veiligheids- en gezondheidsplan

- Voor het werken in besloten ruimten is volgens de wetgeving (Arbobesluit, Hoofdstuk 2, afdeling 5 Bouwproces) een Veiligheids- en gezondheidsplan (V&G-plan) verplicht. Hierin moeten werkgevers de risico's opnemen die in de ontwerpfasen niet of onvoldoende kunnen worden opgelost, samen met passende maatregelen. De direct-leidinggevende moet de werknemers die betrokken zijn bij het werken in besloten ruimten voorlichting en instructie geven over de gevaren, de maatregelen die moeten worden genomen en de te volgen procedures.
- In het bedrijfshulpverleningsplan (BHV-plan) moeten werkgevers de maatregelen vastleggen die bij de specifieke gevaren moeten worden genomen. Het BHV-plan is gebaseerd op de risico -inventarisatie en -evaluatie (RI&E).

Arbobesluit: Artikel 3.5G Gevaar voor verstikking, bedwelming, vergiftiging, brand of explosie

- Indien het vermoeden bestaat dat op een arbeidsplaats gevaar bestaat voor verstikking, bedwelming, vergiftiging, brand of explosie, dan betreedt de werknemer de ruimte niet voordat onderzoek heeft uitgewezen dat het gevaar niet aanwezig is.

Als blijkt dat dit gevaar wel aanwezig is, worden doeltreffende maatregelen getroffen zodat de werknemer zonder gevaar de ruimte kan betreden. Als het niet mogelijk is om deze maatregelen te treffen, maar het is noodzakelijk om de ruimte te betreden, dan moet de werknemer permanent geobserveerd worden en worden maatregelen genomen om de werknemer te beschermen tegen het gevaar en om hem bij direct gevaar onmiddellijk doeltreffende hulp te kunnen bieden.

Cao voor de Bouwnijverheid

- Artikel 56 Vergoeding werkkleding en gereedschap bouwplaatswerknemers.
- Artikel 70b Bijzondere veiligheids- en arbobepalingen bouwplaatswerknemers lid 4, 13 en 14.
- Artikel 70c Bijzondere veiligheids- en arbobepalingen uta-werknemers lid 5.

Veiligwerkvergunning

De risico's die bij het werken in een besloten ruimte kunnen optreden en de bijbehorende maatregelen moeten schriftelijk zijn vastgelegd, aan de medewerkers zijn overhandigd en met hen zijn besproken. Het V&G-plan kan hiervoor worden gebruikt of dient als basis voor dit document. Sommige opdrachtgevers eisen een zogenaamde veiligwerkvergunning, ook wel aangeduid als werkopdracht. De veiligwerkvergunning wordt afgegeven door de opdrachtgever en moet door alle betrokkenen worden ondertekend. Elke dag en bij wisseling van werkploeg, of bij onderbreking van de werkzaamheden om bijzondere redenen is vernieuwing of verlenging van de vergunning noodzakelijk. Na afloop van de werkzaamheden wordt de veiligwerkvergunning bij de bedrijfsleider ingeleverd.

De veiligwerkvergunning kan het volgende omvatten:

- algemene omschrijving van het werk;
- de te volgen werkwijze (zoals monteren, demonteren, branden, slijpen, et cetera.);
- de gereedschappen en het materieel;
- het aantal uitvoerenden;
- planning van de werkzaamheden;
- noodzakelijke vergunningen;
- overzicht van mogelijke gevaren;
- de maatregelen die de opdrachtgever dient te nemen;
- afspraken over zuurstof- en gasmetingen;
- eventuele bijzonderheden;
- bekrachtiging en afspraken over verantwoordelijkheden.

Meer informatie

- [Arbouw-advies Werken in besloten ruimten](#)
- [Arbouw-advies Ademhalingsbescherming](#)
- [Arbovriendelijke hulpmiddelen](#)
- [Informatie over PBM](#)
- [Poster: Gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen!](#)
- [Voorschrift veilig werken bij rioleringsbeheer](#)